

УДК 81-11

DOI <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2022.1.35>

А. О. ДАВИДЕНКО

викладач кафедри іноземної філології,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Електронна пошта: alladavid@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-8499-6674>

КОНЦЕПТ *GLOBALIST*: ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТА СПЕЦИФІКА СТРУКТУРИ

Роботу присвячено дослідженню особливостей вживання концепту «GLOBALIST» в англomовних ЗМІ. Стаття включає в себе такі завдання, як: визначити сутність поняття концепту, проаналізувати основні складові концепту «GLOBALIST», сформувати концептуальне поле «GLOBALIST». Отже, в роботі було розглянуто сутність поняття концепту, проаналізовано основні складові концепту, наведено графічне зображення концептуального поля «GLOBALIST». Було встановлено, що поняття концепту розглядається з точки зору різноманітних підходів, а саме: філософського підходу, лінгво-логіко-філософського підходу, логіко-поняттєвого підходу, когнітивного підходу, лінгвокультурологічного підходу, лінгвістичного підходу. Для нашого дослідження, найбільш актуальним є лінгвістичний підхід, в рамках якого концепт розуміється як конструкт, який репрезентовано засобами слова. Він охоплює весь склад слова – денотативний, когнітивний, асоціативний.

В роботі, увагу сфокусовано на проведенні аналізу характеристик лінгвокультурного концепту «GLOBALIST». Ця тематична група присвячена розкриттю концепту «Глобаліст» саме у політичній сфері, так як концепт «GLOBALIST» має політичну конотацію. Глобаліст – це політик, людина, яка займається партійною політикою, особливо в якості професії; той, хто фокусує увагу на інтересах політичної партії. Аналіз показав, що концепт «GLOBALIST» включає в себе такі іміджеві характеристики: 1. GLOBALISTS – політики, які ігнорують власні національні інтереси; 2. GLOBALISTS – політики, у яких є своя ідеологія; 3. GLOBALISTS – ті, хто, згідно з певними думками, управляє світом; 4. GLOBALISTS – таємна група мільярдерів і сатаністських «психопатів», які доводять населення світу до стану повної тиранії; 5. GLOBALISTS – глобалістська еліта; 6. GLOBALISTS – політики, зацікавлені в домінуванні ЄС; 7. GLOBALISTS – противники демократів; 8. GLOBALISTS – противники демократів.

Ключові слова: концепт, концептуальне поле, структура концепту, концепт GLOBALISTS, глобалістський дискурс.

Вступ. В умовах глобалізації сучасного світу, перед дослідниками постає питання сутності концепту «ГЛОБАЛІЗАЦІЯ», «ГЛОБАЛІЗМ», «ГЛОБАЛІСТ».

Постановлення проблеми. Докладно, концептуальна система глобалістського дискурсу, зокрема, вживання концепту «GLOBALIST» не було проаналізовано ні у вітчизняній, ні у зарубіжній науці. Отже, цей факт достовірно підтверджує актуальність нашого дослідження.

Аналіз попередніх досліджень, дотичних до цієї праці. Концепт «ГЛОБАЛІЗМ / ГЛОБАЛІСТ» розглядається дослідниками з різних точок зору та підходів. О. В. Васильєв розглядає концепт «ГЛОБАЛІЗМ» у контексті його співставлення з концептом «ВЕСТЕРНІЗАЦІЯ» [Васильєв 2021]. М. О. Тульнова розглядає глобалістський дискурс, проте дослідниця аналізує особливості вживання концепту «ПРОГРЕСС» в цьому дискурсі [Тульнова 2010]. Ч. Шарма

аналізує концепт «ГЛОБАЛІЗМ» в контексті міжнародних відносин [Sharma URL]. О. А. Глебова розглядає концепт «ГЛОБАЛІЗАЦІЯ» в англomовних ЗМІ [Глебова 2019].

Метою статті є аналіз особливостей вживання концепту «GLOBALIST» в англomовних ЗМІ. Наявність мети обумовлює постановку таких завдань, як: визначити сутність поняття концепту, проаналізувати основні складові концепту «GLOBALIST», сформувати концептуальне поле «GLOBALIST».

Виклад основного матеріалу. Наразі, неможливо знайти чіткого тлумачення поняття концепту, що обумовлене ототожнення цього поняття зі значенням слова з одного боку та з ідеєю, не пов'язаною з мовними засобами у деяких інших лінгвістичних дослідженнях. У таких дослідженнях, поняття концепту частіше пов'язаний з етнокультурною специфікою. Значна кількість дослідників

працює над конкретизацією визначення концепту та його характеристикою. Дослідження сутності поняття концепту здійснюється за такими підходами:

Філософський підхід. Цей підхід дослідники пов'язують з ідеями концептуалізму як важливого напрямку середньовічної схоластичної філософії [Плотнікова 2020: 93]. В рамках філософського підходу, концепт розглядається як певний смисл, який закріплюється у свідомості за певним об'єктом, предметом, явищем.

Лінгво-логіко-філософський підхід, який докладно розглянуто у роботах Р. Павільоніса. Дослідник зазначає, що «інформація, яка міститься в концептуальній системі, слугує як засобом сприйняття означених об'єктів, так і для виділення мови як особливого об'єкта. Співвідношення зазначених функцій концепту, яке реалізується концептуальною системою, є кодування мовними засобами окремих фрагментів, «шматків» концептуальної системи» [Павільоніс 1983: 101].

Логіко-поняттєвий підхід, який було започатковано А. Вежбицькою. В рамках цього підходу, дослідниця розглядає концепт як «об'єкт зі світу «Ідеальне», що має ім'я та відображає певні культурно зумовлені уявлення людини про світ «Дійсність»» [Вежбицька 1993: 200]. Отже, А. Вежбицька розглядає концепти як уявні утворення, що пояснюють сутність світоустрою.

Когнітивний підхід, який отримав значну кількість прихильників. Так, у вітчизняній науці, О. О. Селіванова характеризує поняття концепту, як «інформаційну структуру свідомості, різно-субстратну, певним чином організовану одиницю пам'яті, яка містить сукупність знань про об'єкт пізнання, вербальних і невербальних, набутих шляхом взаємодії п'яти психічних функцій свідомості й позасвідомого» [Селіванова 2006: 256].

Лінгвокультурологічний підхід засновано на фундаменті поєднання культурних та світоглядних категорій. В рамках цього підходу, найбільш актуальним та повним є визначення С. Воркачева, який зазначає, що «концепт є культурно позначеним вербалізованим смислом, репрезентованим у плані вираження цілою низкою мовних реалізацій, які утворюють відповідну лексико-семантичну парадигму [Воркачев 2000: 56]».

Лінгвістичний підхід, в рамках якого концепт розуміється як конструкт, який репрезентовано

засобами слова. Він охоплює весь склад слова – денотативний, когнітивний, асоціативний.

Отже, поняття концепту розглядається з точок зору різноманітних підходів. В нашій роботі, увагу буде сфокусовано на проведенні аналізу характеристик лінгвокультурного концепту «GLOBALIST». Ця тематична група присвячена розкриттю концепту «Глобаліст» саме у політичній сфері, так як концепт «GLOBALIST» має політичну конотацію. Глобаліст – це політик, людина, яка займається партійною політикою, особливо в якості професії; той, хто фокусує увагу на інтересах політичної партії. Аналіз показав, що концепт «GLOBALIST» включає в себе такі іміджеві характеристики:

GLOBALISTS – політики, які ігнорують свої власні національні інтереси:

Trump railed against globalism, which he claimed had “exerted a religious pall over past leaders causing them to ignore their own national interests”. “The future does not belong to the globalists. The future belongs to patriots,” the president said, echoing another consistent theme of the hard right [BBC].

З контексту цього фрагмента випливає, що глобалісти – це політики, які ігнорують свої власні національні інтереси. Таким чином, ця інформація розкриває іміджеві характеристики концепту «GLOBALIST».

GLOBALISTS – політики, у яких є своя власна ідеологія:

Bannon’s fierce opposition to the globalist wing comes despite the fact he himself used to work for Goldman Sachs. By April, it was clear that Kushner and Bannon were at loggerheads. There was little personal chemistry or shared ideology between them [BBC].

Глобалісти і антиглобалісти знаходяться в стані протистояння, оскільки у них протилежна ідеологія, принципи, філософія життя і парадигма мислення. Таким чином, можна зробити висновок, що глобалісти – це політики, у яких є своя ідеологія.

GLOBALISTS – ті, хто, згідно з певними думками, управляє світом:

“In QAnon world, they already believed that George Soros and the Rothschilds controlled the world. It’s not that far to go from ‘there’s a globalist cabal’ to ‘there’s a Jewish conspiracy’.” [BBC]

Як показує фрагмент, згідно з думкою світу QAnon, глобалісти Джордж Сорос і Ротшильди керують світом. Таким чином, ми можемо зробити висновок, що глобалісти – це ті, хто, згідно з певними думками, управляє світом.

4. GLOBALISTS – a secret group of billionaires and Satanist “psychopaths” who are bringing us to a state of complete tyranny.

Despite his protestations, what Icke and his movement share with Trump supporters and the far right is a belief that all events have a common cause – a secret group of globalist billionaires and Satanist “psychopaths” who are bringing us to a state of complete tyranny [BBC].

Цей фрагмент зі статті підкреслює, що прихильники Д. Трампа вважають, що глобалісти – це таємна група мільярдерів і сатаністських «психопатів», які доводять населення світу до стану повної тиранії. Таким чином, ця інформація розкриває іміджеві характеристики концепту «Глобаліст».

5. GLOBALISTS – еліта:

The movement has little time for strategies of collective resistance and even less for class

struggle, since it sees politics through the classic prism of populism – the undifferentiated “people” verses the “globalist elite.” [BBC]

According to the meaning of this sentence, globalists are the world elite – the totality of people holding high leadership positions in government, the union of states and the economy.

Згідно зі змістом цього прикладу, глобалісти – це світова еліта – сукупність людей, що займають високі керівні посади в уряді, союзи держав і економіці.

GLOBALISTS – політики, зацікавлені в домінуванні ЄС:

Labour abandoned the Brexit-voting working class, thought they could get by with the sourdough-eating, university-educated, Guardian-reading globalists who are embarrassed by the Union Jack but lick their lips at that EU flag [BBC].

Стаття медіаресурсу Thesun.co.uk розкриває іміджеві характеристики концепту «ГЛОБАЛІСТ». Таким чином, глобалісти – це політики, які зацікавлені в домінуванні ЄС, оскільки «вони у захваті від прапора ЄС», і їх бентежить “Union Jack”.

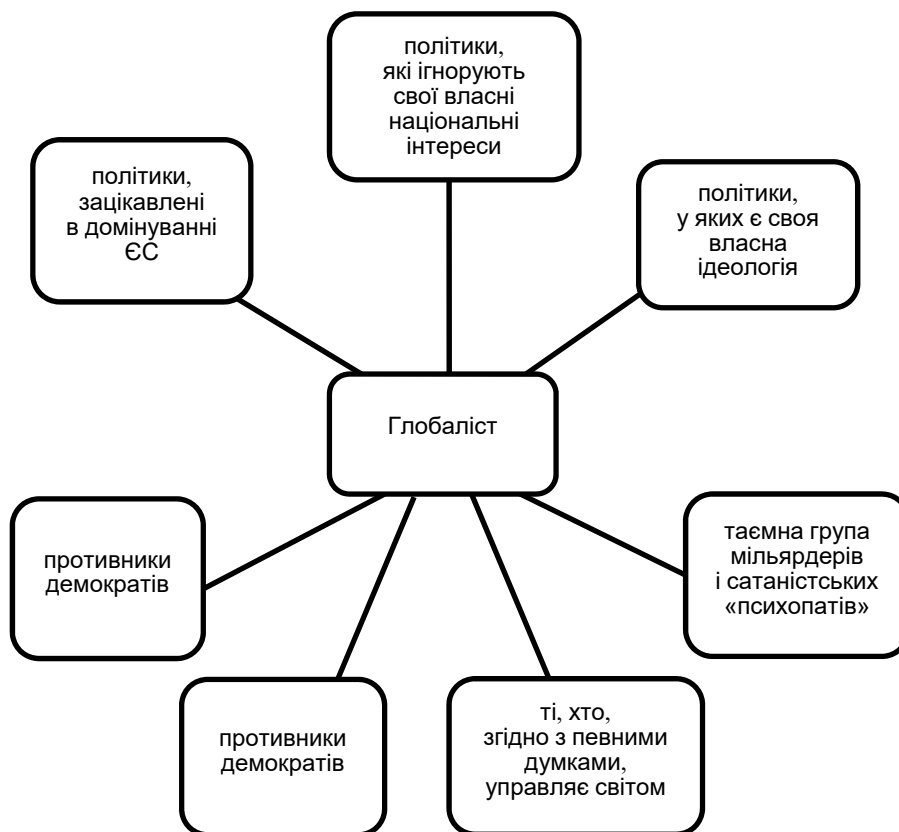

Рис. 1. Концептуальне поле концепту «GLOBALIST»

GLOBALISTS – противники демократів:

"It's one that is going to roll out across the rest of the free world." His comments referred to upcoming elections in France, the Netherlands and Germany where populist rightwing candidates are storming ahead in polls. "The nation-state democracy made a comeback against the globalists", he said summing up the political earthquakes witnessed last year [BBC].

Фрагмент статті характеризує відносини демократів і глобалістів: глобалісти є противниками демократів, оскільки демократія національної держави повернулася проти глобалістів.

GLOBALISTS – противники антиглобалістів:

The existing geography of nationhood then, at least in terms of nation-state unions, is under pressure from both globalists and anti-globalists simultaneously. Right-wing populist movements in Europe are pushing for more countries to leave the EU, while the UK wrestles with internal disputes [BBC].

Крім того, глобалісти є противниками антиглобалістів, оскільки у них протилежна ідео-

логія, принципи, філософія життя і парадигма мислення. Таким чином, ця опозиція розкриває образні характеристики концепту «globalist».

Графічно, концептуальне поле концепту «GLOBALISTS» представлено на рис. 1.

Висновки й результати. Таким чином, було встановлено, що структура концепту «GLOBALIST» включає такі складові:

1. GLOBALISTS – політики, які ігнорують власні національні інтереси;
2. GLOBALISTS – політики, у яких є своя ідеологія;
3. GLOBALISTS – ті, хто, згідно з певними думками, управляє світом;
4. GLOBALISTS – таємна група мільярдів і сатаністських «психопатів», які доводять населення світу до стану повної тиранії;
5. GLOBALISTS – глобалістська еліта;
6. GLOBALISTS – політики, зацікавлені в домінуванні ЄС;
7. GLOBALISTS – противники демократів;
8. GLOBALISTS – противники демократів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильев А. В. Соотношение концептов «Глобализм» И «Вестернизация». *Научно-образовательный журнал для студентов и преподавателей «StudNet»*, 2021. 2. С. 1–6
2. Вежбицкая, А. Семантика, культура и познание: общечеловеческие понятия в культуроспецифичных контекстах. *Thesis: Теория и история экономических и социальных систем. Альманах*. 1993. 3(1). С. 185–206.
3. Воркачев С. Г. «Две доли» – две концепции счастья. Языковая личность: проблемы креативной семантики. *К 70-летию профессора И. В. Сентенберг : сборник научных трудов*. Волгоград, 2000. С. 52–61.
4. Глебова Е. А. Концепт глобализации в англоязычных СМИ. *Modern Research of Social Problems*. 2019. Vol. 11 Issue 1. P. 109–121.
5. Павилёнис Р. И. Проблемы смысла: современный логико-философский анализ языка. Москва. 1983. 286 с.
6. Плотникова Н. В. Понятия «Концептосфера» та «Концепт» у сучасній лінгвістиці. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*, 2020. 1. С. 91–96
7. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава. 2006. 716 с.
8. Тульнова Т. А. Концепт «прогресс» в глобалистском дискурсе. *Вестник ИГЛУ*. 2010. С. 169–174
9. Sharma Ch. Concept of globalism. URL: https://abhikipedia.abhimanu.com /Res _page.aspx?ID=3735

ДЖЕРЕЛА

1. BBC-News. URL: <https://www.bbc.co.uk/news>

REFERENCES

1. Vasylev, A. V. (2021) Correlation of the concepts of «globalism» and «westernization». *Nauchno-obrazovatelnyy zhurnal dlia studentov y преподаvatelei «StudNet»*. 2021. 2. Pp. 1–6. [in Russian]
2. Vezhbytskaia, A. (1993) Semantics, culture and cognition: universal concepts in culture-specific contexts. *Thesis: Teoryia y ystoryia ekonomycheskykh y sotsyalnykh system. Almanakh*. 3(1). Pp 185–206. [in Russian]
3. Vorkachev, S. H. (2000) "Two shares" – two concepts of happiness. Linguistic personality: problems of creative semantics. *K 70-letiyu professora Y. V. Sentenberh: sbornyk nauchnykh trudov*. Volhohrad. Pp. 52–61. [in Russian]
4. Hlebova, E. A. (2019) The concept of globalization in English media. *Modern Research of Social Problems*. 11, issue 1. Pp. 109–121. [in Russian]
5. Pavylyonys, R. Y. (1983) *Problems of meaning: modern logical and philosophical analysis of language*. Moskva, 286 p. [in Russian]

6. Plotnikova, N. V. (2020) «Conceptosphere» and «concept» in modern linguistics. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Filolohiia. Sotsialni komunikatsii*. 1. Pp. 91–96. [in Ukrainian]
7. Selivanova, O. O. (2006) *Modern linguistics: a terminology encyclopedia*. Poltava, 716 p. [in Ukrainian]
8. Tulnova, T. A. (2010) The concept of “progress” in the globalist discourse. *Vestnyk YHLU*. Pp. 169–174. [in Russian]
9. Sharma Ch. Concept of globalism. URL: https://abhipedia.abhimanu.com/Res_page.aspx?ID=3735 [in English]

SOURCES

1. BBC-News. URL: <https://www.bbc.co.uk/news>
-

A. O. DAVYDENKO

*Tutor of Foreign Language Department,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
E-mail: alladavid@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-8499-6674>*

CONCEPT “GLOBALIST”: THE FEATURES OF USING AND STRUCTURE SPECIFICS

The paper deals with the analysis of the peculiarities of using the concept of “GLOBALIST” in English media discourse. The article is focused on the following tasks: to determine the essence of the “concept”, to analyze the main components of the concept of “GLOBALIST”, to form the conceptual field “GLOBALIST”. Thus, the essence of the “concept” was considered in the paper, the main components of the concept were analyzed, as well as a graphic image of the concept field “GLOBALIST” was represented in the paper. It was found that the “concept is considered from the point of view of various approaches, namely: the philosophical approach, linguistic-logical-philosophical approach, logical-conceptual approach, cognitive approach, linguoculturological approach, linguistic approach. For our research, the most relevant is the linguistic approach, in which a concept is understood as a construct that is represented by means of a word. It covers the entire composition of the word – denotative, cognitive, associative.

In this paper, attention is focused on analyzing the characteristics of the linguistic and cultural concept “GLOBALIST”. This thematic group is devoted to the disclosure of the concept of “globalist” in the political sphere, since the concept of “GLOBALIST” has a political connotation. A globalist is a politician, a person who is engaged in party politics, especially as a profession; someone who focuses on the interests of a political party. The analysis showed that the concept of “GLOBALIST” includes the following image characteristics: 1. GLOBALISTS – politicians who ignore their own national interests; 2. GLOBALISTS – politicians who have their own ideology; 3. GLOBALISTS – those who, according to certain opinions, rule the world; 4. GLOBALISTS – a secret group of billionaires and satanic “psychopaths” who bring the world’s population to a state of complete tyranny; 5. GLOBALISTS – a globalist elite; 6. GLOBALISTS – politicians interested in EU dominance; 7. GLOBALISTS – opponents of Democrats; 8. GLOBALISTS-opponents of Democrats.

Key words: concept, conceptual field, concept structure, concept GLOBALIST, globalist discourse.